

Gendarmstien

Maritime vandringer langs Flensborg Fjord,
Danmarks første europæiske kvalitetsvandrevej

2. – 8. august 2026

En vandreuge på den maritime Gendarmsti er et højdepunkt for alle vandrere. Gendarmstien fra Padborg til Høruphav på Als langs den betagende Flensborg Fjord hører til blandt de smukkeste vandreruter, vi har i Danmark. Stien blev i 2017 udpeget til europæisk kvalitetsvandrevej. Den første i Danmark. Stien er en gammel grænsebevogtningsti, hvor det nu historiske Gendarmkorps bevogtede den dansk-tyske grænse fra 1920. Vi lægger ud i den maleriske Kruså Tunnelådal, der ligger tæt ved den nuværende grænse og følger i Grænsegendarmernes fodspor langs den smukke Flensborg Fjord. Undervejs i det indbydende morænelandskab passerer vi flere historiske perler i den danske historie og mærker grænseegnens problematikker og paradokser på egen krop. Vi går igennem den idylliske og kystnære skov, der indtil for få år siden var ejet af Flensborg By. Vi passerer Kollund Østerskov med det tidligere protestantiske nonnekloster og Sønderhav, hvor det flensborgske borgerskab byggede deres flotte patriciervillaer. Vi vandrer også igennem Broagerland, hvorfra prøjserne beskød de danske tropper i 1864, inden vi når det danske nationalklenodie – Dybbøl Mølle. På turens sidste dag vandrer vi gennem egnens primus motor, universitetsbyen Sønderborg, der i et succesfuldt samarbejde mellem kommunen og det lokale erhvervsliv har skabt et teknologisk vækstcenter med masser af kunst og kultur. Dagsturene vil være af en varighed på ca. 12-19 km pr. dag, og du forventes at skulle kunne gå 4 km/t. En herlig uge på gåben venter forude, hvor vi bliver forkælet ved at få frokosten bragt ud til os i naturen.

Vandreturene

- Vandringer fra Kruså Tunnelådal over Den Krumme Vej og verdens mest romantiske grænseovergang - Skomagerhus i Kollund Skov. Længde i dag ca. 18 km.
- Vandringer forbi Cathrinesminde Teglværk og den indflydelsesrige kunstnerkoloni Egersundmalerne. Længde i dag ca. 19 km.

- Vandringer langs den romantiske kærlighedstunnel forbi brudestenen og ind i naturens skatkammer. Dagens vandring er ca.13 km.
- Vandring i det historiske Dybbøl med skønne udsigter mod det flot kuperede Broager Land. En dag i historiens vingesus. Længde i dag ca.16 km.
- Vandringer i dag fra Dybbølskanterne ned ad Banken med de mange mindsten fra 1864 - mod Sønderborg, over Chr. X's bro ad den fine strandpromenade langs Sønderborg Bugt og ender i Høruphav med udsigt mod Kegsnæs. Længde ca.15 km.

Foredrag og højskolelivet

- Smag på Norden - en musikalsk rejse gennem de store nordiske komponisters musik.
- Frisisk salon.
- Nyt lys på Emil Nolde - maleren, der trådte ved siden af.
- Morgenvandring, flaghejsning, fællessang og morgensamlinger.

Velkommen til en klassisk grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er en af Danmarks flottest beliggende højskoler. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der indbyder til skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Vi lægger vægt på det almindannende, hvor sange fra Højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Vores kokke gør sig hver dag umage med at servere spændende retter, smagfulde salater og kager – ofte fra det sønderjyske kaffebord.

Højskolen kunne fejre 100 års fødselsdag i 2021 og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede.

Nina og Thue Kjærhus
Forstanderteam

Søndag 2. august

Ankomst med tog til Gråsten Station. Herefter mulighed for transport til højskolen med vores egen bus kl.15.10.

(Se opdateret ankomsttidspunkt på dsb.dk)

Kl. 15-16.15 Ankomst og indkvartering, samt kaffe og lidt brød i skolens foyer.

Kl. 16.30 **Velkomst og rundvisning ved Nina Kjærhus, viceforstander. Vi mødes i foredragssalen.**

Gennemgang af de vigtigste punkter i programmet, involverede lærere på kurset bliver introduceret, vi synger et par gode sange og slutter af med en rundvisning på skolen.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.15 Aftensmad i spisesalen. Denne første aften skal vi have Rønshoved Tapas. Vores kokke har stegt og kogt lokale råvarer; et bugnende spisebord med små lækkerier, kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 20.00 **Aftensamling ved forstander Thue Kjærhus**

Herefter kaffe og kage med opskrift fra det store sønderjyske kaffebord omkring pejsten i pejsestuen, Folkvang og udsigtsterassen.

Mandag 03. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenmad i spisesalen

Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**

Du vil her blive udfordret inden for litteratur, musik, filosofi, historie - eller hvad læreren har på sinde. Samlingerne er uafhængige af dagens/kursets tema.

Kl. 10.00 **Fra den krumme vej til verdens mest romantiske**

grænseovergang, Skomagerhus - Gendarmstien dag 1.

Vi lægger vores første vandring ud med at blive kørt ned til Kruså Tunnelådal, hvorfra vi så går i retning mod højskolen.

Vi stopper op de spændende historiske og kulturelle steder.

Vi skal i dag opleve: Den historiske Hærvej også kaldet Den Krumme Vej og verdens mest romantiske grænseovergang -

Skomagerhus i Kollund Skov. Vi passerer endvidere det tidligere protestantiske nonnekloster i Kollund Østerskov og ser det

flensborgske borgerskabs patriciervillaer i den gamle kurby Sønderhav og meget mere. Længde i dag ca.18 km.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra skolens kiosk

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.00 **Sangaften med viceforstander Nina Kjærhus og Jesper Kragh, højskolelærer.**

Vi slutter en god dag med fællessange fra Højskolesangbogen. Denne aften med udgangspunkt i sommerens sange. Herefter kaffe og kage omkring ildstedet i pejsestuen og på skolens udsigtsterrasse.

Tirsdag 04. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenmad i spisesalen

Kl. 09.00 Morgensamling i pejsestuen

Kl. 10.00 **Fra kunstnerkoloni til Dronning Margrete 1. - Gendarmstien dag 2.**

I dag bliver vi kørt et stykke længere ud på Gendarmstien i retning mod Als og Sundeved. Ruten i dag går bla. forbi det gamle Cathrinesminde Teglværk, omend levnene fra teglværksindustriens gyldne dage er tydelige på hele dagens vandring. Vi går ligeledes igennem Egersund, der var hjemsted for den indflydelsesrige kunstnerkoloni på linje med Skagensmalerne. Egersundsmalerne er i dag berømte i Tyskland, men næsten glemte i Danmark. Inden vi når tilbage til højskolen, skal vi desuden igennem det smukke Munkemølle, hvor der på lokalt initiativ er opsat en mindesten over Dronning Margrete I, der døde af pest i 1412 netop her på Flensborg Fjord. Længde i dag ca.19 km.

Kl. 18.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk

Kl. 19.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 19.30 **Musikforedrag: Smag på Norden - en musikalsk rejse gennem de store nordiske komponisters musik ved Tim Pohle, musikhistoriker og højskolelærer.**

Foredraget vil give os en god introduktion til de tre store nordiske komponister Edvard Grieg, Jean Sibelius og Carl Nielsens liv og værk. Vi hører blandt andet om, hvad der kendetegner det specielt nordiske i deres musik, og om man i det hele taget kan tale om særlig nordisk musik. Herefter kaffe og kage omkring ildstedet i pejsestuen.

Onsdag 05. august

- Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord
- Kl. 07.55 Vi synger flaget op
- Kl. 08.00 Morgenmad i spisesalen
- Kl. 09.00 **Fra romantisk kærlighedstunnel til havtorn - Gendarmstien dag 3.**

Idag begynder vi dagen ved Broager kirke. Kirken med de to spir, hvis tilblivelse, der går mange sagn om. Vi skal se kalkmalerierne og mindehøjen over de sønderjyske faldne fra 1. Verdenskrig. Hertil skal vi høre om kirkens afgørende betydning for krigen i 1864.

Fra kirken kører vi ned på Gendarmstien ved Kobbelskov, hvor vi vil begynde dagens vandretur. Fra Brunsnæs vil vi gå langs den romantiske kærlighedstunnel forbi brudestenen, der er rammen om en kærlighedshistorie med en uheldig udgang for den nygifte brud. Vores vandring leder os ligeledes ind i naturens skatkammer. Vi passerer rørskovene, der er et godt sted at observere fugle. Tillige kan vi på denne strækning finde havtorn (de orange bær med passionsagtig smag), som har fået en genopblomstring takket være det nye nordiske køkken. Vi går i dag hele vejen rundt om det smukke Broagerland med de skønne bakker og med udsigten over mod Holnæs i Sydslesvig på den anden side af Flensborg Fjord (den tyske side). Obs. Den første del af dagens vandretur er på stenet strand. Dagens vandring er på ca. 13 km.

- Kl. 18.00 Vin- og ølsalg fra skolens kiosk
- Kl. 18.30 Aftensmad i spisesalen
- Kl. 20.00 **Frisisk salon i Gimle ved Nina Kjærhus, viceforstander og Tim Pohle, musiklærer.**

Friserne er et lille mindretal lige syd for grænsen med eget sprog, skoler, børnehaver osv. Vi vil høre mere om friserne, samtidig med at vi synger et par sange fra Højskolesangbogen og smager på nogle af friserne's kulinariske specialiteter. I aften Tote Tante og Trümmertorte.

Torsdag 06. august

- Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord
- Kl. 07.55 Vi synger flaget op
- Kl. 08.00 Morgenmad i spisesalen

- Kl. 09.00 Morgensamling i foredragssalen
- Kl. 10.00 **En dag i historiens vingesus - Gendarmstien dag 4.**
Dagens etape går mod det historiske Dybbøl. Her vil vi spadsere i et smukt strandlandskab og bl.a. spise vores frokost ved Vemmingbund strand med udsigten til Dybbøl Banke og det flot kuperede Broagerland og hertil få historierne om præjsernes beskydning og organisering herfra.
Vores tur i dag ender i skanserne fra krigen i 1864, hvorfra vi har en fantastisk udsigt ud over Allsund med Sønderborg by på den ene side og Sønderborg Bugt med Allsundbroerne på den anden side. En dag i historiens vingesus. Længde i dag ca.16 km.
- Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren
- Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen
- Kl. 19.30 **Aftenforedrag: Nyt lys på Nolde - maleren, der trådte ved siden af ved Hans Christian Davidsen, kulturredaktør på Flensborg Avis.**
Efter 1945 blev maleren Emil Nolde gjort til et offer for nationalsocialismen. Det var en offerfortælling, som efterkrigstidens tyske politikere, forfattere, kunstkritikere og museumsfolk gav yderligere næring. Lige fra Siegfried Lenz i sin roman »Tysktime« til den tidligere forbundskansler Helmut Schmidt. Men skiftende ledelser på Nolde-Museum i Seebüll i Nordfrisland byggede også videre på en fortælling, som ikke var korrekt. Der var nemlig et taknemmeligt publikum til fortællingen om, at ikke alle tyskere var gerningsmænd, men at der også var ofre iblandt. Dette gik blot ud over sandheden. Foredraget handler især om, at vi skal se mange af Noldes billeder på en hel anden måde med det, vi nu ved om malerens førhen skjule fortid. Det gælder fortællingen om »de umalede billeder« og ikke mindst de værker, han malede fra 1933 til 1945.
Herefter kaffe og kage med opskrift fra Det Sønderjyske Kaffebord omkring pejsten i pejsestuen og på vores nye udsigtsterrasse med udsigt over Flensborg Fjord.

Fredag 07. august

- Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord
- Kl. 07.55 Vi synger flaget op
- Kl. 08.00 Morgenmad i spisesalen

- Kl. 09.00 **Fra Günter Grass til den tapre grænsegendarm Paludan-Müller - Gendarmstien dag 5.**
Vi begynder vores Gendarmstivandring ved at gå fra Dybbølskanterne ned ad Banken med de mange mindsten fra 1864 - mod Sønderborg, over Chr. X's bro ad den fine strandpromenade langs Sønderborg Bugt. Vi ser og hører om denne by i vækst og får alle historierne fra Christian 2.'s fangenskab på slottet til "Der Butt im Griff". På den nu lidt forlængede Gendarmsti vandrer vi videre ud mod Høruphav med udsigt mod Kegnæs. Et Kegnæs, der er blevet befolket ved, at hertugen i Augustenborg ønskede sig flere skatter, og for at få det, tvangsflyttede han en hel landsby fra Sundeved for at de skulle opdyrke Kegnæs. Dagens tur tager os også igennem den smukke Sønderskov. Længde i dag ca. 15 km. Når vi er færdig med dagens vandring, kører vi tilbage mod højskjolen over Gråsten, som har huset Gendarmernes administration. Vi skal høre historien om den tapre chef for grænsegendarmene oberst Svend Paludan-Müller, der 26.maj 1944 lod sig brænde inde i ildkampen med tysk politi og militær blev dræbt.
- Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra skolens kiosk.
- Kl. 18.00 **Festmiddag.** Vores kokke forkæler os med en flot 3-retters menu. Aftenen går herefter over i Gæt en højskolesang og andet godt.

Lørdag 8. august

- Kl. 07.55 Vi synger flaget op
- Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
- Kl. 08.50 **Kort morgensamling og farvel i pejsestuen.**
Vi samles, synger de sidste højskolesange og siger farvel. Herefter afsked og afrejse, så man kan komme med bussen fra højskolen kl. 10.30 og med toget fra Gråsten Station ca. kl. 11.00. Se dsb.dk for opdateret afgangstid.
Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet.

Gendarmstien følger fjorden, her med Dybbøl Banke i baggrunden.

Eksempel på et værelse i Møllers Hus

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med bad på gangen:	5.995,-kr.
Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	6.695,-kr.
Enkeltværelse pr. person med bad på gangen:	7.195,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	7.895,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten kl.15.10. Prisen vil være 50,-kr., som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsen med togafgang ca. kl.11.00. (Se dsb.dk for at se opdateret togankomst/togafgang).

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord